

Вивчення ролі оксиду азоту в перебігу синдрому Стівенса – Джонсона різного ступеня важкості

Іванюшко – Назарко Н. В., Вольбин С. В., Рудник Т. І., Туркевич С. А.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, м. Львів, Україна

Синдром Стівенса-Джонсона – це тяжке імунотоксичне захворювання, що характеризується утворенням пухирів (бул) на слизових оболонках порожнини рота, горла, очей, статевих органів та інших ділянках шкіри і слизових оболонок, причиною якого є реакція організму на різноманітні фактори, що мають біологічне або хімічне походження. Частота даного захворювання становить 1,1–6,8 випадків на 1 млн населення в рік, частіше хворіють жінки. Основним етіологічним фактором розвитку ССД є медикаменти, серед яких антибактеріальні, нестероїдні протизапальні, протисудомні та деякі антидепресанти. Причиною розвитку ССД також можуть стати інфекційні агенти.

Визначальну роль в патогенезі різноманітних патологічних станів (запалення, шоків різного генезу тощо) має унікальний поза- і внутрішньоклітинний месенджер – система оксид азоту (NO), яка виконує функцію ендogenous регулятора при різних дерматозах. У фізіологічних концентраціях NO, взаємодіючи з активними формами кисню, проявляє властивості антиоксиданта, при порушеннях метаболізму, пов'язаних з накопиченням NO в тканинах, в цих же реакціях утворюються високотоксичні речовини, які негативно впливають на перебіг захворювання. Широкий спектр біологічної дії NO визначає інтерес до вивчення системи NO – NOS (іони нітратів (NO_3^-), іони нітритів (NO_2^-)) у хворих на ССД, які супроводжуються залученням до процесу усіх систем організму та визначають прогноз хвороби.

Мета роботи – підвищення ефективності лікування хворих на ССД, шляхом розробки патогенетично обгрунтованого комплексного методу терапії на підставі вивчення системи оксиду азоту.

Було проведено дослідження системи NO біохімічними методами у 9 хворих на ССД, з них 4 осіб перебували в легкому та середньому ступені тяжкості, а 3 осіб у важкому ступені перебігу даного захворювання. При легкому і середньому ступені тяжкості ССД відмічено достовірне збільшення вмісту нітрит та нітрат аніонів, тоді, як при важкому перебігу дерматозу відбувалося підвищення рівня нітрат-аніонів, відносно аналогічних у здорових людей. Порівняння показників у хворих з різним ступенем тяжкості процесу дозволило виявити достовірне ($p < 0,05$) збільшення вмісту нітрит-аніонів, зниження нітрат-аніонів у пацієнтів з легким і середнім ступенем тяжкості щодо таких у важкому перебігу ССД. Підвищення вмісту оксиду азоту, а саме його аніонів при різному ступені перебігу ССД є результатом впливу ендотоксинів, чинників запалення, а саме, активаторів вільнорадикального окислення.

Дослідження системи оксиду азоту свідчать про патогенетичну роль гіпер- і гіпо- продукції аніонів NO, що є чинником пошкодження у пацієнтів з ССД і необхідності його корекції.

Підвищення вмісту оксиду азоту, а саме його аніонів при різному ступені перебігу ССД вказує на необхідність вивчення цих показників в таких пацієнтів та доцільність залучення кортикостероїдних препаратів для нормалізації активності NOS та гіперпродукції NO.

Наведені дані є результатами виконання науково-дослідної роботи 0120U105735